

**КІРСАНОВА В.В.
БОГАЧУК А.В.**

РІВНІ ІНТЕГРАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ

**Кірсанова В.В. – к.е.н., доц. каф. обліку, аналізу і аудиту,
Богачук А.В. – студентка
Одеський національний політехнічний університет**

В ринкових умовах для забезпечення ефективності господарювання виникає необхідність підвищувати оперативність одержання необхідної інформації для зовнішніх та внутрішніх користувачів. Бухгалтерський облік забезпечує отримання економічної інформації про витрати, яку використовують у функціях управління, а саме під час планування, аналізу, контролювання, регулювання, стимулювання, обґрунтування прийняття рішень щодо стратегічного розвитку та забезпечення фінансово-економічної безпеки. Ключова роль бухгалтерського обліку потребує його певної організації, упорядкування та розвитку його інструментів, що значною мірою впливатиме на управління витратами підприємства. Вчені та фахівці дискутують щодо форм та методів організації обліку витрат, що обумовлює необхідність поглиблення теоретичних досліджень і практичних розробок з удосконалення обліку витрат в нових умовах господарювання, а саме їх інтегрованого обліку. Фінансовий та управлінський облік, контролінг мають єдине базове призначення, як функції управління, – обліково-аналітичне та інформаційне забезпечення управління підприємством за допомогою обліково-аналітичних інструментів, що притаманні бухгалтерському обліку в цілому та його видам [1].

Інтеграцією обліку витрат є створення системи облікової інформації на основі поєднання даних різних видів обліку щодо витрат, при цьому дані одного обліку повинні поєднуватися з даними іншого, не порушуючи загальної методології відображення й обробки даних.

Процес інтеграції обліку можна умовно поділити на декілька рівнів :

- інтеграція на рівні методології та методики обліку;
- інтеграція на рівні організації та техніки обліку;
- інтеграція на рівні автоматизації обліку.

Інтеграція на рівні методики обліку передбачає розробку облікової політики підприємства, як в частині фінансового та і управлінського обліку [2,3].

Відповідно до Наказу Міністерства фінансів № 635 від 27.06.2013 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства» у розпорядчому документі про облікову політику наводяться принципи, методи і процедури, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності та щодо яких нормативно-правовими актами з бухгалтерського обліку передбачено більш ніж один їх варіант, а також попередні оцінки, які використовуються підприємством з метою розподілу витрат між відповідними звітними періодами.

Облікова політика підприємства за Методичними рекомендаціями визначає методи та алгоритми обліку, чисельні з них відносяться безпосередньо до обліку витрат, зокрема [4]:

- методи оцінки вибуття запасів;
- порядок обліку і розподілу транспортно-заготівельних витрат, ведення окремого субрахунку обліку транспортно-заготівельних витрат;
- методи амортизації основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, а також довгострокових біологічних активів та інвестиційної нерухомості, у разі якщо вони обліковуються за первісною вартістю;
- вартісні ознаки предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів;
- застосування класу 8 та/або 9 Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій;
- перелік створюваних забезпечень майбутніх витрат і платежів;
- перелік і склад змінних і постійних загальнопромислових витрат, бази їх розподілу;
- перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг).

Зазначені методи та принципи не мають вичерпаного характеру та спрямовані на підготовку фінансової звітності [5]. Це обумовлює необхідність розробки спеціального розділу облікової політики підприємства в частині управлінського обліку. Облікова політика для цілей управлінського обліку повинна передбачати систему обліку витрат (повних і неповних витрат («директ-костинг»); метод обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (позамовний, попередільний, нормативний); перелік об'єктів витрат, об'єктів калькулювання та калькуляційних одиниць; перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції; перелік і склад змінних і постійних загальнопромислових витрат; базу розподілу загальнопромислових витрат (години роботи, заробітна плата; обсяг діяльності; прямі витрати тощо); оцінку залишків незавершеного виробництва (за плановою (нормативною) виробничою собівартістю; за плановими прямими витратами; за собівартістю сировини, матеріалів і напівфабрикатів;) варіант зведеного обліку витрат виробництва; оцінку готової продукції (за плановою (нормативною) виробничою собівартістю; за фактичною виробничою собівартістю); перелік планів і бюджетів.

На методологічному рівні необхідно узгодити методичні аспекти управлінського та фінансового обліку на підприємстві.

Інтеграція на рівні організації та техніки обліку має на меті визначення організаційних структур, що будуть займатися управлінським обліком, переліку центрів витрат та центрів відповідальності; розробку стандартів документообігу в частині фінансового та управлінського обліку, форм первинних документів, якщо вони розробляються підприємством самостійно,

переліку реєстрів управлінського обліку, складу та форм внутрішньої звітності, періодичність їх заповнення і подання відповідальними особами.

На переважній більшості підприємств бухгалтерський облік, як правило, автоматизований. Інтеграція на рівні автоматизації обліку зосереджується на виборі програмного продукту для автоматизації управлінського обліку. Існує кілька варіантів інтеграції управлінського та бухгалтерського обліку в залежності від способу відображення господарських операцій в інтегрованій системі обліку та цілей, які хоче досягти підприємство: одночасне відображення господарських операцій в різних контурах обліку від введеного в систему документа; трансформація за певними правилами даних, що вводяться в основний контур і в інші контури обліку. Інтеграція на рівні автоматизації обліку має варіативний та індивідуальний характер для кожного суб'єкту господарювання.

Література

1. Кірсанова В.В. Обліково-аналітичні інструменти управління реальними інвестиціями в процесі інноваційного розвитку промислових підприємств : [моногр.] / В.В. Кірсанова, Л.О. Волощук, С.В. Філіппова. – Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2015. – 198 с. Режим доступу: <http://dSPACE.opu.ua/jspui/handle/123456789/6138>.
2. Селіванова Н.М. Управлінський облік як складова системи управління підприємством / Н.М. Селіванова // Аграрний вісник Причорномор'я: Економічні науки. Вип. 60. – Одеса : СПД ФО «Балушко І.В.», 2011. – С. 136 – 139.
3. Селіванова Н.М. Облікова політика підприємства: проблеми визначення поняття та нормативно-правового регулювання / Н.М. Селіванова // Економіка. Фінанси. Право. – 2016. – № 7. – С. 18 – 22.
4. Наказ Міністерства фінансів № 635 від 27.06.2013 Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України.
5. Кірсанова В.В. Напрямки формування облікової політики підприємства / В.В. Кірсанова // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка :реалії часу та перспективи», Т.1 - Одеса, 2014 – с. 77-80.